

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S., štátny podnik, so sídlom R., B., IČO: X.** (týka sa odštepného závodu S., štátny podnik, Odštepny závod B., so sídlom K., B.), proti žalovanému: **C., s. r. o., so sídlom L., B., IČO: X.,** zastúpenému JUDr. J. B., advokátom, F., B., **o zaplatenie sumy 20 083,61 eur,** na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 Cob 327/2009-221 z 30. novembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 Cob 327/2009-221 z 30. novembra 2010 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava IV. rozsudkom č.k. 10 Cb327/2007-183 z 22. apríla 2009 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 605 039,10 Sk z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie bez právneho dôvodu nehnuteľnosti – pravostrannej ochrannnej hrádze pri rieke D. (zdrž H.), situovanej na parcele číslo 1217/1, k. ú. R., v období od 01. apríla 2005 do 30. júna 2006. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že vlastníkom pozemku parcelné číslo 1217/1 je Slovenská republika s právom hospodárenia podniku - V., š. p., ktorý zmluvou č. 10/1300/99 zo 14. júna 1999 v znení dodatkov č. 1 až 3 prenajal žalovanému do 31. decembra 2010 časť pozemku na uvedenej parcele na výstavbu dočasných objektov, pričom na základe uvedenej zmluvy žalovaný platil dohodnuté nájomné. Súd mal tiež preukázané, že žalobca nemá so žalovaným uzavretú žiadnu platnú nájomnú zmluvu, na základe ktorej by žalobca bol oprávnený uplatňovať si odplatu. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že nárok štátu je uspokojený platením nájomného pre V., š. p. a v prípade platenia nájomného aj žalobcovi by došlo k duplicitnému plneniu. Konštatoval tiež, že neusporiadanie vzťahov dvoch štátnych podnikov ohľadne spôsobu uzatvárania zmlúv na umiestňovanie predajných stánkov na nehnuteľnosti č. 1217/1, k. ú. R., na rozšírenej korune pravostrannej ochrannnej hrádze H., nemôže ísť na ťarchu žalovaného. S poukazom na vyššie uvedené okresný súd žalobu

zamietol ako bezdôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v sume 4 969,13 eur.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 2 Cob 327/2009–221 z 30. novembra 2010 napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 10 Cb 327/2007–183 z 22. apríla 2009 zmenil podľa ust. § 220 O. s. p. tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 20 083,61 eur a trovy prvostupňového konania v sume 1 204,93 eur a trovy odvolacieho konania v sume 1 204,50 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že po vykonaní dokazovania výsluchom účastníkov konania a technickou dokumentáciou žalobcu dospel k záveru, že žalovaný má umiestnený svoj predajný stánok na vodohospodárskej stavbe – pravostrannej ochrannnej hrádzi pri rieke D. (zdrž H.), situovanej na parcele číslo 1217/1, k. ú. R., ktorá je v správe žalobcu, čo bolo preukázané predloženou hospodárskou zmluvou, delimitačným protokolom z 29. decembra 1992, právoplatným rozhodnutím Okresného úradu životného prostredia B. o povolení stavby, technickou dokumentáciou žalobcu, ako aj fotografiou Google. Celý objekt žalovaného sa nachádza na korune hrádze. Žalovaný v období od 01. apríla 2005 do 30. júna 2006 neplatil žalobcovi nájomné za užívanie predmetnej stavby, a nájomnú zmluvu so žalobcom odmietol uzavrieť. Žalobca preukázal, že je oprávnený vykonávať práva vlastníka k tomuto majetku štátu, ktorý zastupuje. S touto skutočnosťou bol žalovaný uzročený aj v nájomnej zmluve, ktorú dňa 14. júna 1999 uzavrel s vlastníkom pozemku - podnikom V., š. p. Z čl. II bodu 3 nájomnej zmluvy vyplýva, že nájomca je povinný dodržiavať podmienky uvedené vo vyjadrení prevádzkovateľa pravostrannej ochrannnej hrádze zdrže – S., š. p., OZ povodie D., B. Z článku I odseku 3 dodatku č. 2 z 11. júla 2004 k nájomnej zmluve vyplýva, že predmet nájmu je súčasťou rozšírenej koruny pravostrannej hrádze zdrže H. v km 8,1 stavby S. a prevádzkovateľom hrádze je S., š. p., B., OZ Povodie D., š. p. B. Ďalej krajský súd uviedol, že žiadosťou z 08. apríla 2004 sám žalovaný požiadal o uzavretie zmluvného vzťahu so žalobcom, ako správcom ochrannnej hrádze. Žalovaný preto jednoznačne má vedomosť, že bufet je postavený na objekte žalobcu – hrádzi. Žalobca v žalobe požadoval peňažnú náhradu za užívanie stavby pravostrannej ochrannnej hrádze pri rieke D. (zdrž H.), situovanej na parcele číslo 1217/1, k. ú. R., v období od 01. apríla 2005 do 30. júna 2006 v celkovej sume 20 083,61 eur, pričom výšku obvyklej odplaty za prenájom stavby ochrannnej hrádze žalobca preukázal zmluvou z 10. marca 2008, uzavretou na rovnaký predmet nájmu so Z. S., ako aj

návrhom zmluvy číslo 5650/130/2005, predloženou k uzavretiu žalovanému. Na základe uvedeného krajský súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 20 083,61 eur z titulu bezdôvodného obohatenia. O trovách prvostupňového konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a o trovách odvolacieho konania podľa ust. § 224 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobcovi, ako úspešnému účastníkovi, priznal náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu v sume 1 204,93 eur a náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu zo súdneho poplatku za odvolanie v sume 1 204,50 eur.

Proti zmeňujúcemu rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ako súdu odvolacieho, podal žalovaný dovolanie spolu s návrhom na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku. Ako dovolacie dôvody uviedol, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a tiež že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Nesprávnosť právneho posúdenia veci spočíva podľa žalovaného v tom, že odvolací súd nesprávne konštatoval „bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu v zmysle ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka“, hoci žalobcovi voči žalovanému nevznikol žiadny zákonný nárok na zaplatenie „priznanej sumy“ z uvedeného titulu. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nešpecifikoval dôvod a titul „odplaty patriacej žalobcovi“. Z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, čo má „priznaná suma“ žalobcovi predstavovať, pričom nejde o nájomné, resp. výkony, práce alebo iné plnenia. Rozhodnutie je preto v tejto časti nepreskúmateľné. Ďalej žalovaný uviedol, že popiera skutočnosť konštatovanú odvolacím súdom, a to že je nájomcom pozemku pod stavbou. K takémuto tvrdeniu v rozsudku nemal odvolací súd žiadne podklady a takýto tvrdený stav nevyplýva ani z vykonaného dokazovania a je v rozpore s listinnými dôkazmi založenými v spise, t. j. listami vlastníctva, zmluvami, ako aj technickou dokumentáciou. Poukázal na to, že počas celého konania dokazoval a stále na tom trvá, že preukázateľne a v dobrej viere užíva ako nájomca pozemok parc. č. 1217/1, k. ú. R., identifikovaný v listoch vlastníctva, za prenájom ktorého jeho vlastníčkovi riadne platí nájomné na základe zmluvného dojednania, pričom vlastníč pozemku nájomné riadne a bez výhrad od neho prijíma. Prenajímateľom ním užívaného pozemku je osoba iná ako žalobca, a je ním V., š. p., B. Pokiaľ ho v danom

prípade odvolací súd zaviazal v súvislosti s užívaním predmetnej nehnuteľnosti na zaplatenie čo do titulu „neidentifikovateľného“ plnenia inej osobe (žalobcovi), ako jej prenajímateľovi, tak priznal žalobcovi na úkor žalovaného neoprávnený majetkový prospech, pretože takéto plnenie zo strany žalovaného by bolo duplicitné vzhľadom na už zaplatené nájomné. S touto namietanou skutočnosťou sa odvolací súd vôbec nezaoberal, a v napadnutom rozhodnutí ani nevysporiadal. Bez ohľadu na neexistenciu právneho titulu žalobcu na priznanie ním uplatneného nároku žalovaný poukázal na tú skutočnosť, že v súvislosti s užívaním pozemku vo vlastníctve prenajímateľa, ktorý je taktiež štátnym podnikom tak ako žalobca, on uspokojuje a uspokojil nároky vlastníka pozemku - štátu platením nájomného za jeho užívanie, z dôvodu ktorého je uplatňovaný nárok nedôvodný pre jeho duplicitnosť.

Na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol, aby dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov konania, resp. napadnutý rozsudok zrušil a rozhodol o potrebe doplnenia dokazovania na preukázanie dôvodnosti nároku uplatňovaného žalobcom.

Žalobca zaslal k dovolaniu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že tvrdenia žalovaného v ňom obsiahnuté sú neobjektívne, zavádzajúce a účelové. Dovolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti a žalovaný sa v ňom len snaží zavádzať súd zameraním jeho pozornosti na skutočnosť, že žalobca nie je prenajímateľom pozemku – parcely č. 1217/1, k. ú. R. (čo nikto ani netvrdil), ktorý má žalovaný v nájme, ale že je ním V., š. p., pričom zámerne opomína existenciu objektívnej skutočnosti, že je tu aj druhá nehnuteľnosť, a to vodohospodárska stavba – pravostranná ochranná hrádza pri rieke D. /zdrž H./, ktorá je v správe žalobcu, čo je skutočnosť nepochybne známa aj žalovanému.

Za absurdné považuje tvrdenie žalovaného v dovolaní, že „Nezodpovedá skutočnosti a žalovaný popiera skutočnosť konštatovanú odvolacím súdom, že žalovaný je nájomcom pozemku pod stavbou“.

Žalobca poukázal na to, že predajný stánok žalovaného stojí na ochrannej hrádzke žalobcu a že pozemok – parcela č. 1217/1, k. ú. R. je až pod touto ochrannou hrádzkou, pričom ochranná hrádza sa nezapisuje do listu vlastníctva, ako to vyplýva z vyjadrenia Katastrálneho úradu v B., ktoré je založené v spise. Žalovaný je preto povinný platiť za užívanie stavby subjektu, ktorý je oprávnený vykonávať práva vlastníka k ochrannej hrádzke a ktorým je

v danom prípade štát, ktorého zastupuje žalobca. Skutočnosť, že žalovaný je nájomcom pozemku pod stavbou ho neopravňuje k bezplatnému užívaniu stavby – ochranej hrádze a žalovaný sa neplatením odplaty žalobcovi bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu. Je tiež nepochopiteľné, prečo zrazu vo svojom dovolaní žalovaný popiera tú skutočnosť, ktorú odvolací súd konštatuje v rozsudku, a to že „žalovaný je nájomcom pozemku pod stavbou – hrádzou“.

S poukazom na to, že odvolací súd jednoznačne správne vyhodnotil predložené dôkazy, vec správne právne posúdil v súlade s dôkazmi, ako aj v zmysle platných právnych predpisov a správne rozhodol, pričom svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil, žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolaniu žalovaného nevyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) právne zastúpený podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr to, či sa dovolaním napadá rozhodnutie, proti ktorému je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku, je prípustné:

- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1),
- proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2),
- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4 (odsek 3).

V posudzovanom prípade prípustnosť dovolania vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p., pretože ide vo veci samej o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu.

Ako dovolacie dôvody žalovaný uviedol, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 241 ods.2 písm. b/ O. s. p., a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie okresného súdu, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 odseku 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 Ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Podľa ust. § 213 ods. 1 O. s. p., odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami uvedenými v odsekoch 2 až 7.

Po preskúmaní veci dovolací súd zistil, že Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, rozsudkom, č. k. 2 Cob 327/2009-221 z 30. novembra 2010 zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 10 Cb 327/2007-183 z 22. apríla 2009 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 20 083,61 eur a trovy prvostupňového konania v sume 1 204,93 eur, a trovy odvolacieho konania v sume 1 204,50 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 30. novembra 2010 (č. 1. spisu 209) vyplýva, že odvolací súd nevykonal dokazovanie vo veci samej a dovolateľom

napadnutý rozsudok vyhlásil následne po vypočutí prítomných zástupcov účastníkov. Rozsudok odvolacieho súdu tak vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá oporu v skutkovom stave, ktorý zistil súd prvého stupňa a ktorý bol podkladom pre rozhodnutie v merite veci, keďže dôkazy, na ktorých odvolací súd založil svoje skutkové zistenia neopakoval v potrebnom rozsahu.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám v zmysle ust. § 213 ods. 3 O. s. p. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že odvolací súd môže z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa vyvodit' odchylný skutkový záver, ale v tom prípade musí dôkazy sám opakovať. Keďže odvolací súd takto nepostupoval, zaťažil konanie tzv. inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa ust. § 243b ods. 2, vety prvej O. s. p. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude opätovne sa zaoberať odvolaním žalobcu v rozsahu, v ktorom napadol rozsudok súdu prvého stupňa, vysporiadať sa s vytknutou vadou s dodržaním podmienok práva účastníkov na spravodlivý proces a následne vo veci znovu rozhodnúť.

V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne o trovách prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania (ust. § 243d ods. 1, posledná veta O. s. p.).

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že z dôvodu zistenia tzv. inej vady konania podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. sa už nezaoberal vecným preskúmaním veci, vrátane jej právneho posúdenia.

Uznesenie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 15. mája 2013

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková